

Sorbischsprachige Fassung des Gesetzes über die Rechte der Sorben im Freistaat Sachsen:

**Zakoń
wo prawach Serbow w Swobodnym staće Sakskej
(Sakski serbski zakon - SSZ)**

Z dnja 31. měrca 1999

Sakski krajny sejm je dnja 20. januara 1999 slědowacy zakon wobzamknył:

Preambla

Připóznowajo wolu serbskeho ludu, kotryž ma w Delnjeje a Hornjeje Łužicy swoju starodawnu domiznu a kotryž je swoju rěč a kulturu hač do džensnišeho časa wobchował, swoju identitu tež w přichodže zdžeržec,

wobkedźbujó fakt, zo Serbja zwonka hranicow Zwjazkoweje republiki Němskeje žadyn maćerny stat nimaja, kotryž so jim napřečo winowaty čuje a so wo škit a wobstaće jich rěče, kultury a tradicije stara, wědomy sej toho, zo je škit, hladanje a wuwice serbskich hódnotow kaž tež zdžerženje a sylnjenje serbsko-němskeho charaktera Łužicy w zajimje Swobodneho stata Sakskeje,

spóznowajo, zo njejstej prawo na narodnu a etnisku identitu kaž tež spožčenje cyłka prawow ludowych skupin a mjeńšin ani dar ani priwileg, ale džěl uniwersalnych čłowjeskich prawow a prawow na swobodu, realizuju wot Zwjazkoweje republiki Němskeje ratifikowane mjezynarodne dojednanja k škitej a spěchowanjnu narodnych mjeńšin a ludowych skupin,

počahuju so na artiki 3 Zakładneho zakonja, artiki 35 Zjednoćeniskeho zřěčenja, dopjelnjeny wo protokolowu noticu č. 14, a na wustawu Swobodneho stata Sakskeje

wobzamknje Sakski krajny sejm, wuchadžejo z [artikla 6 Sakskeje wustawy](#), slědowacy Zakon wo prawach Serbow w Swobodnym staće Sakskej (Sakski serbski zakon - SSZ).

§ 1

Přisłušnosť k serbskemu ludej

¹K serbskemu ludej słuša, štož so k njemu wuznawa. ²Wuznaće je swobodne. ³Wone njesmě so ani wotpréc ani přepruwować. ⁴Z tutoho wuznaća njesmědža žane njelěpšiny nastać.

§ 2

Prawo na serbsku identitu

(1) W Swobodnym staće Sakskej bydlacy staćenjo, kotřiž serbskemu ludej přisłušeja, su runoprawny džěl statneho ludu.

(2) Serbski lud a kóždy Serb mataj prawo, swoju etnisku, kulturnu a rěčnu identitu swobodnje zwuraznjeć, ju wobchować a dale wuwivać.

(3) ¹Serbski lud a kóždy Serb mataj prawo na škit, wobchowanje a hladanje swojeje starodawneje domizny a swojeje identity. ²Swobodny stat Sakska, wokrjesy, gmejnske zwjazki a gmejny w serbskim sydlenkim teritoriju garantuja a spěchuja tajke wuměnjenja, kiž zmóžnjeja staćanam, kotřiž serbskemu ludej přisłušeja, swoju rěč a tradicije kaž tež swoje kulturne herbstwo jako bytostne džěle swojeje identity wobchować a dale wuwivać.

§ 3

Serbski sydlenki teritorij

(1) Jako serbski sydlenki teritorij w zmysle tutoho zakonja plaća te gmejny a džěle gmejnow wokrjesow Zhorjelc a Budyšin, w kotrychž ma přewažna wjetšina w Swobodnym staće Sakskej bydlacych staćanow, kotřiž serbskemu ludej přisłušeja, swoju starodawnu domiznu a w kotrychž je serbska rěčna abo kulturna tradicija hač do přitomnosće dopokazujomna.

(2) ¹W jednotliwym wopřijimuje serbski sydlenki teritorij te gmejny a džěle gmejnow, kotrež su w přiloze k tutomu zakonjej postajene. ²Změny přisłušnosće ke gmejnje njetangěruja přisłušnosť k serbskemu sydlenkemu teritorijej.

(3) ¹Ze serbskim sydlenkim teritorijom postaja so geografiski wobłuk nałožowanja na teritorij so počahowacych napravow za škit a spěchowanje serbskeje identity. ²W jednotliwym padže móže Statne ministerstwo za wědomosć a wuměłstwo po próstwje jedneje gmejny, po słyšenju wotpowědneho wokrjesa, zastupnistwa zajimow Serbow po § 5 a Rady za serbske naležnosće po § 6, wuwzaća wot na teritorij so počahowacych napravow dowolić.

(4) Wosebity charakter serbskeho sydlenkeho teritorija a zajimy Serbow maja so při rjadowanju krajneho a komunalneho planowanja wobkedźbować.¹

§ 4

Serbske barby a hymna

(1) ¹Barby a wopon Serbow móža so w serbskim sydlenkim teritoriju runoprawne pódla barbow kraja a wopona kraja wužiwać. ²Serbske barby su módra-čerwjena-běła.

(2) Serbska hymna móže so w serbskim sydlenkim teritoriju runoprawna wužiwać.

§ 5

Zastupnistwo zajimow Serbow

Zajimy staćanow, kotřiž serbskemu ludej přisłušeja, móža so na krajnej, regionalnej a komunalnej runinje wot jednoho třěšneho zwjazka serbskich zwjazkow a towarstwow zastupować.

§ 6

Rada za serbske naležnosće

(1) ¹Saski krajny sejm woli z wjetšinu wotdatych hłosow přeco za čas jedneje wólbneje perody Radu za serbske naležnosće. ²Tuta wobsteji z pjećoch čłonow. ³Serbske zwjazki a towarstwa kaž tež gmejny serbskeho sydlenkeho teritorija po § 3 maja za wólby prawo namjetowanja.

(2) W naležnosćach, kotrež prawa serbskeje ludnosće nastupaja, matej Saski krajny sejm a Statne knježerstwo Radu za serbske naležnosće słyšeć.

(3) ¹Čłonojo Rady za serbske naležnosće skutkuja čestnohamtsce. ²Za swoje skutkowanje dóstawaja wot Statneho ministerstwa za wědomosć a wuměłstwo wotnamakanje.

§ 7

Rozprawa Statneho knježerstwa

Statne knježerstwo podawa Saksckemu krajnemu sejmej znajmjeńša jónu w kóždej legislaturnej periodže rozprawa wo položanju serbskeho ludu w Swobodnym staće Sakskej.

§ 8

Serbska rěč

¹Nałožowanje swójskeje rěče je jedne z bytostnych znamjenjow serbskeje identity. ²Swobodny stat Sakska připóznawa serbskej rěči, wosebje hornjoserbsčinu, jako wuraz duchowneje a kulturneje bohatosće kraja. ³Jeju wužiwanje je swobodne. ⁴Jeju nałožowanje w słowje a pismje w zjawnym žiwjenju a pozbudžowanje k tomu so škitatej a spěchujetej.

§ 9

Serbska rěč před zarjadami a sudnistwami

(1) ¹W serbskim sydlenkim teritoriju maja staćenjo prawo, před zarjadami Swobodneho stata Sakskeje a jeho dohladej podstějacych zjednoćenstwow, wustawow a załožbow zjawneho prawa serbsku rěč nałožować. ²Wužiwaja-li tute prawo, ma to samsne wuskutki, kaž hdy bychu němsku rěč nałožowali. ³Na naležnosće staćanow, přednjesene w serbskej rěči, móže so wot zarjadow Swobodneho stata Sakskeje a jeho dohladej podstějacych zjednoćenstwow, wustawow a załožbow zjawneho prawa w serbskej rěči wotmołwić a wo nich w serbskej rěči rozsudzić. ⁴Kóštowe počezjenja abo druhe njelěpšiny njesmědža serbskim staćanam z toho nastać.

(2) ¹W domjacych wokrjesach serbskeje ludnosće po § 184 sada 2 Sudniskeho wustawoweho zakonja (GVG) we wersiji wozjewjenja z dnja 9. meje 1975 (BGBl. I s. 1077), kotryž bu posledni raz změnjeny přez

artikl 3 wotr. 1 zakonja z dnja 22. decembra 2010 (BGBl. I s. 2300, 2303), přeco w płaćiwej wersiji, płaća postajenja wotrězka 1 před sudnistwami Swobodneho stata Sakskeje wotpowědne. ²Domjacej wokrjesaj stej wokrjesaj Budyšin a Zhorjelc.

(3) Swobodny stat Sakska zasadźuje so za to, zo nałožuja so postajenja wotrězka 1 tež na zarjady Zwjazka a zarjadnišća priwatneho prawa, wosebje wobchadnistwa a dalokopowěstwownistwa, póšty, strowotnistwa a socialnistwa kaž tež kultury a kubłanja, kotrež maja w serbskim sydlenskim teritoriju swoje sydło.²

§ 10

Dwurěčne wuhotowanje z taflemi

(1) Wuhotowanje z taflemi w zjawnym rumje přez zarjady Swobodneho stata Sakskeje a jeho dohladej podstejace zjednoćenstwa, wustawy a załožby zjawneho prawa, wosebje na zjawnych twarjenjach, zarjadniščach, dróhach, pučach, zjawnych naměstach a mostach, ma w serbskim sydlenskim teritoriju w němskej a serbskej rěči być.

(2) Swobodny stat Sakska a jeho dohladej podstejace zjednoćenstwa, wustawy a załožby zjawneho prawa skutkuja na to, zo maja tež druge twarjenja zjawneho wuznama w serbskim sydlenskim teritoriju napisy w němskej a serbskej rěči.

§ 11

Narěčenski partner při zarjadach

(1) W serbskim sydlenskim teritoriju ma při zarjadach Swobodneho stata Sakskeje a zarjadach jeho dohladej podstejacych zjednoćenstwow, wustawow a załožbow zjawneho prawa po móžnosći jedyn sobudźělaćer, kotryž serbsku rěč wobknežži, jako narěčenski partner k dispoziciji stać.

(2) W serbskim sydlenskim teritoriju skutkuje Swobodny stat Sakska na to, zo so zajimy Serbow kaž tež přiswojenje serbskorěčnych znajomosćow w poskitku za wukubłanje a dalekubłanje přistajenych w zjawnym zarjadnistwje na přiměrjene wašnje wobkedźbujaja.

§ 12

Wědomosć

(1) Swobodny stat Sakska spěchuje wědomostne slědženje na polu serbskeje rěče, stawiznow a kultury.

(2) Swobodny stat Sakska wudźeržuje uniwersitarne slědženske a wuwučowanske zarjadnišćo za sorabistiku při Lipsčanskej uniwersiće.

§ 13

Kultura

(1) Swobodny stat Sakska škita a spěchuje kulturu a wumělske tworjenje Serbow.

(2) ¹Wokrjesy a gmejny w serbskim sydlenskim teritoriju zapřijimuju serbsku kulturu na přiměrjene wašnje do swojeho kulturneho džěła. ²Wone spěchuja serbske wumělstwo, nałožki a wašnja kaž tež přez tradiciju, tolerancu a mjezsobne česćowanje tworjene zhromadne žiwjenje swojich staćanow.

§ 14

Medije

Swobodny stat Sakska prócuje so wo to, zo so serbska rěč a kultura wosebje přez serbskorěčne wusyłanja a přinoški w medijach na přiměrjene wašnje wobkedźbujetej.

§ 15

Zhromadne džěło přez krajne hranicy

(1) ¹Swobodny stat Sakska spěchuje zromadnosć a podpěruje přez krajne hranicy sahace zajimy Serbow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. ²Za tutón zaměr džěła wón z krajom Braniborskej hromadže.

(2) Swobodny stat Sakska zapřijimuje na přiměrjene wašnje serbske zwjazki a institucije do swojeho hranicy překročowaceho zhromadneho džěła z druhimi krajemi a statami.

§ 16 Wozjewjenje

Tutón zakon wozjewi so w němskej a hornjoserbskej rěči.

§ 17 Nabyće a zhubjenje płaćiwosće

¹Tutón zakon nabudže płaćiwosć na dnju po swojim wozjewjenju. ²Zdobom zhubja Zakon wo zachowanju prawow serbskeje ludnosće z dnja 23. měrca 1948 (Zakonske a wukazowe łopjeno Kraj Sakska str. 191), dalokož wón po artiklu 3 Prawo wučisćenskeho zakonja Swobodneho stata Sakskeje z dnja 17. apryla 1998 (SächsGVBl. str. 151, 152) dale płaći, § 3 [Nachwilneho zakonja wo zarjadniskim jednanju za Swobodny stat Saksku](#) (SächsVwVfG) z dnja 21. januara 1993 (SächsGVBl. str. 74), změnjeneho přez § 22 zakonja z dnja 19. apryla 1994 (SächsGVBl. str. 777, 781), a § 3 Zakonja za wuwjedženje jednanskoprawniskich a ležownostnopravniskich předpisow w jednačelskim wobłuku Statneho ministerstwa justicy (Justicny wuwjedženski zakon – JustAG) z dnja 12. decembra 1997 (SächsGVBl. str. 638) swoju płaćiwosć.

³Předchadźacy zakon so z tym wobkrući a ma so wozjewić.

Budyšin, dnja 31. měrca 1999

**Prezident Krajneho sejma
Erich Iltgen**

**Ministerski prezident
prof. dr. Kurt Biedenkopf**

**Statny minister
za wědomosć a wumělstwo
prof. dr. Hans Joachim Meyer**

Anlage³

-
- 1 § 3 geändert durch [Artikel 10 des Gesetzes vom 29. Januar 2008](#) (SächsGVBl. S. 102, 113)
 - 2 § 9 geändert durch [Artikel 59a des Gesetzes vom 27. Januar 2012](#) (SächsGVBl. S. 130, 149)
 - 3 Anlage neu gefasst durch [Artikel 10 des Gesetzes vom 29. Januar 2008](#) (SächsGVBl. S. 102, 113)

Änderungsvorschriften

Änderung des Sächsischen Sorbengesetzes

Art. 10 des Gesetzes vom 29. Januar 2008 (SächsGVBl. S. 102, 116)

Änderung des Sächsischen Sorbengesetzes

Art. 59a des Gesetzes vom 27. Januar 2012 (SächsGVBl. S. 130, 149)